

Мазенко Наталя Андріївна

Аспірант наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ, Україна

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ НАСЛІДКИ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

У відповідності до сучасних глобалізаційних процесів, що відбуваються у нашій державі Україна, кримінально-правова політика у сфері корупційних кримінальних правопорушень відносно минулих років, станом на теперішній час сягає свого апогею. Проте, на нашу думку, під час здійснення правозастосовної діяльності законодавства у сфері корупційних кримінальних правопорушень, через непоодинокі стикання з «мертвими» нормами ми, зазвичай, маємо відсутність кількісних та якісних плодів праці на правозастосовній ниві.

Корупція та її корупційні прояви вважаються найбільш обговорюваною проблемною тематикою у суспільстві, оскільки їх корупційний вплив власне безпосередньо стосується владних структур та представницьких органів держави, які є базисом державотворення у державі. У свою чергу, антикорупційна політика держави якщо її розглядати через призму законодавства у сфері корупційних кримінальних правопорушень, починається перш за все, з кожної людини, з окремого громадянина, державного службовця або високопосадовця будь-якої країни.

Адже ми знаємо, що основним важелем справедливості й рушійною силою боротьби з корупцією є наявна передбачена законом кримінальна відповідальність за вчинені корупційні правопорушення. Так, у результаті вчинення суб'єктом корупційного кримінального правопорушення тягне за собою цілу низку кримінально-правових наслідків:

– по-перше, кримінально-правові наслідки виникають при звільненні від кримінальної відповідальності. Тобто, така особа не може бути звільнена від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям, що передбачено ст. 45 КК України;

– по-друге, кримінально-правові наслідки виникають у зв'язку з примиренням винного з потерпілим, що передбачено ст. 46 КК України;

– по-третє, кримінально-правові наслідки виникають у зв'язку з передачею особи на поруки, що передбачено ст. 47 КК України;

– в-четверте, кримінально-правові наслідки виникають у зв'язку із зміною обстановки, що передбачено ст. 48 КК України – при призначенні міри покарання.

Так само, неможливим стало застосування до осіб, засуджених за корупційні кримінальні правопорушення, звільнення від відбування покарання з випробуванням, про що свідчить норма, передбачена ч. 1 ст. 74 КК України. На підставі ч. 1 ст. 79 КК України звільнення від відбування покарання з випробуванням не можна застосувати й до вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років, якщо вони вчинили корупційний злочин.

Крім того, певних змін для осіб, засуджених за корупційні кримінальні правопорушення, зазнали положення щодо умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. З урахуванням прямих норм-застережень, передбачених п.1 ч. 3 ст. 81 КК України, особу не може бути достроково звільнено після фактичного відбуття засудженим не менше як половини строку покарання, призначеного судом за злочин невеликої або середньої тяжкості, якщо особа вчинила корупційне кримінальне правопорушення. Тобто, таким чином, особа засуджена за корупційне кримінальне правопорушення має право клопотати про застосування до неї умовно-дострокового звільнення лише після фактичного відбуття не менше двох третин строку покарання, призначеного судом за корупційне кримінальне правопорушення середньої тяжкості, умисний тяжкий злочин (п. 2 ч. 3 ст. 81 КК України).

У відповідності до ч. 4 ст. 82 КК України заміна невідбутої частини покарання більш м'яким, особам, що відбувають покарання у виді обмеження або позбавлення волі, може бути застосована після фактичного відбуття засудженим не менше половини строку покарання, призначеного судом за корупційне кримінальне правопорушення середньої тяжкості. Положення про заміну невідбутої частини покарання більш м'яким, особам при фактичному відбуванні не менше третини строку покарання, призначеного судом за злочин невеликої або середньої тяжкості не застосовується до осіб, засуджених за

корупційні кримінальні правопорушення.

Крім того, у відповідності до порядку застосування амністії та помилування до осіб, засуджених за вчинення корупційних кримінальних правопорушень. Відповідно до ч. 4 ст. 86 КК України особи, визнані винними у вчиненні корупційних кримінальних правопорушеннях, вирок стосовно яких не набрали законної сили, не можуть бути звільнені від відбування покарання, а особи, вирок стосовно яких набрали законної сили, - не можуть бути повністю звільнені законом про амністію від відбування покарання. Зазначені особи можуть бути звільнені від відбування покарання після фактичного відбуття ними строків, встановлених частиною третьою статті 81 КК України.

Аналогічне положення містить у собі ч. 4 ст. 87 КК України, тобто особи, засуджені за вчинення корупційних злочинів, можуть бути звільнені від відбування покарання в порядку помилування після фактичного відбуття ними строків, встановлених частиною третьою статті 81 КК України.

Крім того, при призначенні покарання до осіб, що вчинили корупційні кримінальні правопорушення, неможливо застосувати положення ст. 69 КК України про призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено санкцією статті Особливої частини КК України за відповідне корупційне кримінальне правопорушення, навіть за наявності всіх необхідних підстав, визначених ч. 1 ст. 69 КК.

Особливий порядок для осіб, засуджених за корупційні кримінальні правопорушення, встановлений і для порядку зняття судимості. Так, відповідно до ч. 2 ст. 91 КК України зняття судимості до закінчення строків, зазначених у ст. 89 КК України, не допускається у випадках за корупційні злочини.

На нашу думку, кримінально-правові наслідки застосовувані до осіб, засуджених за корупційні кримінальні правопорушення є здебільшого гуманними, проте, саме вони слугують дотриманню основоположного принципу права – принципу справедливості, що являє собою ідею домірності справедливих кримінально-правових наслідків за вчинювані корупційні кримінальні правопорушення.